

**Міністерство охорони здоров'я України
Національна академія наук України
Національна академія медичних наук України
Наукове товариство патофізіологів України
Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця НАНУ
Харківський національний медичний університет
Національний фармацевтичний університет**

Патофізіологія і фармація: шляхи інтеграції

**5 – 7 ЖОВТНЯ 2016
ХАРКІВ-УКРАЇНА**

**Ministry of Health of Ukraine
National Academy of Sciences of Ukraine
National Academy of Medical Sciences of Ukraine
Scientific Society of Pathophysiologists of Ukraine
Bogomolets Institute of Physiology
Kharkiv National Medical University
National University of Pharmacy**

*Pathophysiology and Pharmacy:
ways of integration*

**5-7th OCTOBER 2016
KHARKIV-UKRAINE**

**АСОЦІАЦІЯ Lys198Asn ПОЛІМОРФНИХ ВАРІАНТІВ ГЕНА
ЕНДОТЕЛІНУ-1 (EDN-1) З ДЕЯКИМИ ФАКТОРАМИ РИЗИКУ
ІШЕМІЧНОГО АТЕРОТРОМБОТИЧНОГО ІНСУЛЬТУ**

Олешко Т.Б., Свириденко Д.Ю., Гарбузова В.Ю.

Сумський державний університет МОН України, Суми, Україна

Ішемічний інсульт поряд з ішемічною хворобою серця та онкопатологією продовжує утримувати лідируючі позиції серед причин захворюваності, смертності та інвалідизації населення як в Україні так і в цілому світі. Важливий вплив на розвиток інсульту здійснюють фактори ризику, а саме артеріальна гіпертензія (АГ), стать, підвищений індекс маси тіла (ІМТ) та куріння. У патогенезі ішемічного атеротромботичного інсульту (ІАТІ) провідну роль відіграє ендотеліальна дисфункція (ЕД), в розвиток якої важливий внесок здійснює генетична схильність.

Мета роботи - вивчити асоціацію Lys198Asn поліморфних варіантів гена ендотеліну-1 (EDN-1) з деякими факторами ризику ішемічного атеротромботичного інсульту.

У роботі використано венозну кров 170 хворих з ІАТІ і 124 здорових осіб. Визначення Lys198Asn поліморфізму гена EDN-1 проводили за допомогою методу полімеразної ланцюгової реакції з подальшим аналізом довжини рестрикційних фрагментів. Статистичний аналіз проводили з використанням програми SPSS-17.

При генотипуванні хворих з ІАТІ та осіб контрольної групи було встановлено, що у хворих з ІАТІ співвідношення гомозигот за основним алелем (Lys/Lys), гетерозигот (Lys/Asn) і гомозигот за мінорним алелем (Asn/Asn) становить 48,2; 39,4 і 12,4 %, а в контрольній групі – відповідно 63,7; 32,3 і 4,0 %. Відмінності в розподілі частот зазначених генотипів між групою хворих з ІАТІ та контрольною групою були статистично достовірними ($P = 0,008$ за χ^2 -критерієм). Використовуючи метод логістичної регресії одержано наступні результати. У пацієнтів з АГ, що є носіями гетерозиготного Lys/Asn генотипу ризик виникнення інсульту збільшений майже вдвічі ($P = 0,034$; OR = 1,951), а у гомозигот за мінорним алелем (Asn/Asn) ризик збільшується в 4,1 раза ($P = 0,033$; OR = 4,107). У жінок з Lys/Asn генотипом ризик розвитку інсульту більший в 2,6 раза ($P = 0,020$; OR = 2,571). Для носіїв гомозиготного Asn/Asn генотипу серед чоловіків ризик виникнення ІАТІ підвищується в 3,5 рази ($P = 0,034$; OR = 3,534). Ймовірність виникнення інсульту у осіб з ІМТ>25 що є гомозиготами за мінорним алелем (Asn/Asn), більша у 4,5 рази ($P = 0,020$; OR = 4,583). У осіб, носіїв Asn/Asn генотипу, які не курять виявлено підвищення ризику розвитку ІАТІ у 3,4 раза ($P = 0,041$; OR = 3,379). Проте у курців ризик розвитку інсульту був статистично не достовірним. Це свідчить про те, що куріння є настільки вагомим фактором ризику, при якому вплив генетичних факторів на виникнення ІАТІ не є суттєвим.

Отже, поліморфізм Lys198Asn 5-го екзона гена EDN-1 асоційований із розвитком ІАТІ та факторами його ризику.